

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0348

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Ahmet Kara

Eyüp İzci

Ayşegül Ulutaş

Adiyaman University

akara44@gmail.com

Adiyaman-Turkey

**RESMİ VE ÖZEL İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEMEDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI**

ÖZET

Öğrenmeye ilişkin çeşitli teoriler, öğrenmenin nasıl oluştuğu ve öğrenmenin etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için yapılması gerekenleri çeşitli biçimlerde açıklamaktadır. Bu araştırmada, resmi ve özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanıldığında örneklemi oluşturan öğrencilerin, Kara (2010) tarafından geliştirilen, geçerliği ve güvenilirliği yapılmış "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtlar SPSS 15.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Yapılan bu değerlendirmelerin sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin etkili bir öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri için birkaç öneri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Resmi Ve Özel İlköğretim Okulları,
Öğrenmeye İlişkin Tutumlar, Öğrenmenin Doğası,
Öğrenmeye Açıklık, Öğrenmeden Beklentiler,
Öğrenmeye İlişkin Kaygılar

**ATTITUDES OF THE STUDENTS TOWARDS LEARNING ATTENDING FIRST LEVEL
PRIMARY STATE AND PRIVATE SCHOOLS**

ABSTRACT

Various theories about learning explain how learning takes place and what to do to realize an effective learning. The present paper researches tries to find out whether there is a difference between the attitudes of the students attending state schools and private schools towards learning. A descriptive method was used in the research and the answers given by the participants in the sample were analysed with SPSS 15.0. The test instrument "Scale of Attitudes towards Learning" by Kara (2010), of which validity and reliability test were carried out, was used. In the light of the findings, some suggestions were proposed in order that a more effective learning takes place at first level primary education.

Keywords: State and Private Primary Schools,
Attitudes Towards Learning, Nature of Learning,
Openness to Learning, Expectations From Learning,
Anxiety About Learning

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Dünyadaki değişimler, insanların yaşamlarında, başta mesleki olmak üzere, sosyal, kültürel, ekonomik, sağlık, ailevi ve özellikle eğitim alanında çeşitli değişimlere göğüs gerip uyum sağlamalarını kaçınılmaz kılmıştır. İnsanın ömrü boyunca aynı mesleği icra etmesi beklenmemektedir. Günümüzde farklı meslekler icra etmek durumunda kalan insanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Artık teknolojik, kültürel, sosyolojik vb. nedenlerden dolayı insanoğlu çeşitli değişimlere ayak uydurmak durumunda kalmıştır. Değişimlere ne kadar hızlı ayak uydurursa o kadar nitelikli ve başarılı çalışan konumunda olacaktır. Bireyin iş yerinde hızlı yükselmesi değişimlere çabucak uyum sağlamasına bağlıdır. Günümüzde her türlü konuya ve değişime çabucak uyum sağlamak insanoğlunun en önemli vasfı haline gelmiştir. Yaşlı dedelerimiz ve ninelerimiz de internetsiz bir yaşam sürdüremez durumdadırlar. Başarılı olabilmek için insanlar nitelikli bir öğrenme becerisine sahip olmalıdırlar. Başarılı bir insan karşılaştığı bir olgu, olay ve nesneyi çabucak öğrenen insandır. Larousse sözlüğünde öğrenme: bir bilgi, beceri edinmek ya da meslek edinmek, alışkanlık edinmek şeklinde açıklanmaktadır (Afchain, Babin, Bechet ve diğerleri, 1984). Öncül ise (2000) öğrenmeyi bireyin daha önce gösteremediği bir bilgi, beceri ve tutumu gösterebileceği duruma gelmesi olarak ifade etmektedir. Bu tanımlardan da yola çıkarak: ortama uyum sağlayabilme becerisi günümüzde vazgeçilmez bir nitelik olmuştur. Uyum sağlayabilme becerisi bir anlamda öğrenebilme becerisi olarak ifade edilebilir. Çünkü uyum sağlayabilen bir insan, yeni ortamda ya da çevrede nasıl davranabileceğini, nasıl tepki verebileceğini çabucak öğrenen insandır. Öyle ki Washburne (2006) öğrenmeyi karşılaşılan yeni bir problemi en uygun biçimde çözme becerisi olarak açıklamaktadır. Bu anlamda, öğrenme becerisi önemli bir beceridir. Eğitim dünyasında yetiştireceğimiz insanların öğrenme becerisini edinmeleri ve öğrenme becerisini geliştirilebilmeleri için insanlar öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlar beslemelidirler (Duarte, 2007: 781; Braten ve Stromso, 2006: 1038, Özden, 2009: 91). Herhangi bir olgu, olay ya da nesneye karşı olumlu tutumlar ancak, bireyin olgu, olay ya da nesneyi benimsemesi, bunlara zaman ayırması, hatta bunların elden kaybolmaması için fedakârlık yapması beklenir (Kara, 2004).

Öğrencilerin gerek ders başarısında gerekse de öğrenme olgusuna ilişkin tutumlarında okul içi ve okul dışı faktörler olmak üzere pek çok değişken bulunmaktadır. Okulun öğrenciye sunmuş olduğu hizmetler, eğitim ortamı, ailenin sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel düzeyi bunlardan sadece birkaçıdır. Okul içi faktörler olarak, eğitim programlarının niteliği, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin yeterlilikleri, sınıf düzeyi, dersin türü ve niteliği, eğitim araçlarının niceliği-niteliği ve benzerleri yer almaktadır. Bu faktörler, başarıyı etkileyen çok sayıda değişkeni içinde barındırırlar. Okuldaki herhangi bir öğrenme faaliyetinin amaçlandığı şekilde sonuçlandırılması ve dolayısıyla da öğrencilerin başarılı olması ancak öğrenmeye ilişkin olumlu tutumların varlığı ile gerçekleşebilecektir. Çünkü öğrencilerin öğrenmeye sürekli açık olması, kendilerini geliştirmeleri, yeni bir konu işlendiğinde konuyu öğrenmeye ilişkin tutumları da bireyin başarısını ve yeni duruma uyumunu etkilemektedir.

Resmi okullarda öğrenim gören öğrenciler ile özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin okul yaşamının niteliği arasında farklılık bulunmaktadır. Yapılan gözlemler sonucunda okul türü, öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını bazı değişkenler açısından etkilemektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar; onların isteklerinin, ilgilerinin, tutumlarının ve keşfetme özelliklerinin

belirlenmesinde öğrencilere yardımcı olmaktadır. Okullar arasındaki farklılıklar, öğrencilerin öğrenmelerinde ve tutumlarında da farklılıklara yol açabilmektedir. Okullardaki bu farklılıkların, öğrenmeye ilişkin tutumlarla ilişkilendirilmesi, ilköğretim öğrencilerinin yaşantısına ve başarısına önemli katkılar sağlayacaktır.

Özel okullar kendilerine maddi kazanç sağlamak amacıyla hem çok kaliteli bir eğitim sunmak hem de okullarına gelen öğrencileri memnun etmek durumundadırlar. Ancak resmi okulların özünde öğrenci seçiminin mümkün olmadığı bilinmekte ve bu da, öğrenci seçiminin mümkün olmadığı okullar için önemli bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda ticari mantıkla hareket eden bazı özel okullardan, varlıklarını devam ettirebilmeleri için insanlar tarafından memnun olunmaya ayrı bir önem verdikleri bilinen bir gerçektir. Bu durum öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarına da yansımaktadır. Bir başka ifade ile özel okullarda ki öğrencilerin ve velilerin memnuniyeti öğrenmeye ilişkin tutumları da olumlu yönde etkilenmektedir. Bu husus araştırmanın bir başka nedenini ortaya koymaktadır.

Özel öğretim kurumları, özellikle SBS, ÖSS gibi sınavların başarısının önemli bir göstergesi olduğu Türk eğitim sisteminin bir gerçeğidir. Sisteme bu olgunun dışında bakmak mümkün değildir. Özel okullar, resmi okullarda karşılanamayan arzuları karşılamak için kurulmuşlardır. Resmi okulların yanı başında oluşup gelişmekte olan özel okulların varlığını, farklı bir kısım eğitim durumları, eğitim öğretim hizmetleri üretmek amacı ile açıklamak mümkündür. Evin çok yakınında parasız resmi okullar mevcut iken, özel okullara olan talep, bu okulların ürettiği hizmetlerin nicel ve nitel yönden üst düzeyde olduğu kanısını vermektedir. Tam gün öğretimi, öğretmen kadrosunun yeterliliği, fiziki şartların iyiliği, sosyal faaliyetlerin yoğunluğu vb. nitelik artırıcı özellikler de özel okulların tercih nedenleri arasındadır (Bay ve Tuğluk, 2004).

Günümüzde eğitim hizmetlerinin üretim ve tüketiminde rol alan tarafların karşılıklı beklentilerinde de önemli değişimler gözlenmektedir. Gelişmekte olan özel öğretim kurumlarının kısa bir süre sonra velilerin özellikleri, beklentileri ve öğretmenlerle ilişkileri yönünden de farklılıkların olduğu bilinmektedir. Bununla birlikte özel okullar amaç, yapı ve işleyiş boyutlarında da velilerin beklentileri yönünde düzenlemeler yaptıkları gözlenmektedir. Özel okulları tercih eden öğrencilerin çeşitli sınavlarda başarı göstermektedir. Aynı öğrencilerin grupla çalışma zevki aşılama, planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırma, demokratik tutum ve alışkanlıklar kazandırma gibi konularda, özel okulların resmi okullardan daha düşük etkililik düzeyinde olduğu söylenebilir (Duruhan ve Demir, 2005). Grupla çalışma zevkini kazandırma, bireysel yeteneklerin keşfedilmesini ve gelişmesini sağlama, planlı ve düzenli çalışma alışkanlıkları, boş zamanlarını etkili bir biçimde değerlendirme alışkanlığı kazandırma, sorumluluk alma isteği uyandırma, motivasyonu arttırma, kol faaliyetlerinin gereği konusunda bilinçlendirme, demokratik tutum ve davranışlar kazandırmada resmi okullar özel okullara kıyasla daha etkili olmaktadır. Bu hususlar dikkate alındığında resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında farklılık var mıdır? sorusu bu araştırmanın temelini teşkil etmektedir.

1.1. Problem Cümlesi (Problem Sentence)

Özel ve resmi okulların birinci kademesinde öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları bazı değişkenlere göre

anamlı bir farklılık göstermekte midir? sorusu araştırmanın temel problemini yansıtmaktadır.

1.2. Alt Problemler (Sub-problems)

Araştırmanın probleminden hareketle aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir:

- İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında ebeveynlerin eğitim durumları açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında kendilerine ait bir çalışma odasının olması açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında, okul öncesi eğitim alıp almadıkları açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin okul türü (özel ve resmi okullar) açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarında anlamlı fark var mıdır?

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Öğrenmeye ilişkin çeşitli teoriler, öğrenmenin nasıl oluştuğu ve öğrenmenin etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için yapılması gerekenleri çeşitli biçimlerde açıklamaktadır. Bu çalışmada, resmi ve özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanıldığında örneklemi oluşturan öğrencilerin, Kara (2010) tarafından geliştirilen, geçerliği ve güvenilirliği yapılmış "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtlar SPSS 15.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Yapılan bu değerlendirmelerin sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin etkili bir öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri için birkaç öneri sunulmuştur.

3. YÖNTEM (METHOD)

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada, ilköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmada Adıyaman ilinde çeşitli ilköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin, Kara (2010) tarafından hazırlanan "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtlarla, öğrenmeye ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Kara'nın geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarını yaptığı "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği" dört faktörlü, toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin dört faktörü: Öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlar (Cronbach Alpha = .77, KMO= .73, Madde sayısı =7), Öğrenmeden beklentiler (Cronbach Alpha = .72, KMO= .78, Madde sayısı =9), Öğrenmeye açıklık (Cronbach Alpha = .78, KMO= .81, Madde sayısı =11) ve Öğrenmeye ilişkin kaygılar (Cronbach Alpha = .81, KMO= .81, Madde sayısı =13) şeklindedir.

3.1. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Araştırmanın evrenini, Adıyaman ilinde 2009-2010 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında ilköğretimin dördüncü ve beşinci sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın

örneklemini ise ilgili evrenden rastgele belirlenen 314 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %54.8'ı erkek, %45.2'si ise kız öğrencidir. Öğrencilerin 176 tanesi (%56.1) dördüncü, 138 tanesi (%43.9) beşinci sınıf öğrencileridir. Okul türü açısından baktığımızda dağılımın: %40.4'ü (127 öğrenci) özel okul öğrencisi, 59.6'sı (187) ise resmi okulu öğrencileri şeklindedir.

Öğrencilerin ebeveyn eğitim durumları incelendiğinde, babaların %6.1'i okur - yazar; %26.1'i ilköğretim mezunu; %32.5'i lise mezunu; %35.4'ü ise üniversite mezunu oldukları görülmektedir. Annelerin öğrenim durumları ise; % 12.1'i okur yazar; %44.3'ü ilköğretim mezunu; %16.6'sı lise mezunu ve %27.1'i ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin eğitim düzeylerine bakıldığında babaların ağırlıklı lise ve üniversite mezunu; annelerin neredeyse yarısının ilköğretim mezunu oldukları gözlenmektedir. Örnekleme yer alan öğrencilerin %33, 'ü kendilerine ait bir çalışma odasına sahip olmadıklarını ifade ederken, çalışma odasına sahip olduklarını ifade eden öğrencilerin oranı ise %66.6'dır. Ayrıca bu öğrencilerin %30,3'ü anasınıfına ya da anaokuluna gitmediklerini söylerken, sadece %69.7'si anasınıfı ya da anaokuluna gittiklerini ifade etmişlerdir.

3.2. Veri Toplama Aracı ve Çözümlemesi (Data Collection Tool and Data Collection)

Araştırma için gerekli olan veriler, Kara (2010) tarafından geliştirilmiş, geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş, "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Kırk adet tutum ifadesi içeren ölçeğin 314 öğrenciye uygulanması sonucu ölçeğin geçerli olduğu söylenebilir (Bartlett's Test of Sphericity = 3525.646). Ölçeğin iç tutarlılık katsayısını belirleyen Cronbach Alpha değeri 0.76; KMO değeri ise 0.80'dir. Bu değerlere bakılarak, ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. Elde edilen veriler SPSS 15.00 (Statistics Package For Socials Sciences) paket programında değerlendirilmiş olup, değerlendirmeler elde edilen bulguların bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testlerine göre yapılmıştır.

4. BULGU VE YORUMLAR (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Araştırmanın bu bölümünde, resmi ve özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilere uygulanan ölçeğin sonucunda elde edilen veriler, çeşitli kıyaslamalar yapılabilecek şekilde, alt problemler doğrultusunda analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Problemle İlgili Bulgular ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the First Sub-Problem)

Araştırmanın birinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?" problemin yanıtlanması için bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyet açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 1. The independant samples t test in terms of gender)

	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Erkek	172	27.33	4.96	-.53	.59
	Kız	142	27.64	5.26		
Kaygılanma	Erkek	172	31.30	8.68	3.29	.01
	Kız	142	28.17	8.00		
Beklenti	Erkek	172	39.18	5.84	-1.21	.22
	Kız	142	39.97	5.58		
Açıklık	Erkek	172	46.77	7.13	-3.14	.01
	Kız	142	49.21	6.51		

Sd= 312

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ölçeğin alt boyutlarına ilişkin aldıkları puanlar, cinsiyetleri açısından incelendiğinde yanıtların puan ortalamaları arasında farklar görülmektedir. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucuna göre iki boyuttaki farklar anlamlı çıkmıştır (Kaygılanma; $\bar{X}_{\text{erkek}} = 31.30$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 28.17$; Açıklık; $\bar{X}_{\text{erkek}} = 46.77$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 49.21$, $p < 0.05$). Kız öğrencilere kıyasla araştırmaya katılan erkek öğrenciler öğrenmeye ilişkin kaygı boyutunda daha fazla; öğrenmeye açıklık boyutunda ise daha düşük puan almışlardır. Buna göre erkek öğrenciler kız öğrencilere kıyasla öğrenmeden daha fazla kaygı duydukları, kız öğrenciler ise öğrenmeye erkeklerden daha fazla açık oldukları görülmektedir.

Araştırmada daha anlamlı sonuçlara ulaşabilmek için birinci alt problemin okul türü açısından da incelenmesinde yarar vardır. Resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları cinsiyetleri açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları tablo- 2 ve tablo- 3'te özetlenmiştir.

Tablo 2. Özel okullarda cinsiyet açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları

(Table 2. Independent samples t test scores at private schools in terms of gender)

	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Erkek	74	27.71	4.93	-.08	.93
	Kız	53	27.79	5.13		
Kaygılanma	Erkek	74	31.02	8.99	2.08	.04
	Kız	53	27.84	7.69		
Beklenti	Erkek	74	39.81	5.06	.06	.95
	Kız	53	39.75	5.55		
Açıklık	Erkek	74	47.37	6.41	-1.62	.10
	Kız	53	49.24	6.30		

Sd = 125

Özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları cinsiyetleri açısından incelendiğinde yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi sadece kaygılanma boyutunda erkeklerin kızlardan anlamlı düzeyde daha fazla kaygı duydukları sonucuna varılmıştır (Kaygılanma; $\bar{X}_{\text{erkek}} = 31.02$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 27.84$; $t = 2.08$; $p < 0.05$).

Tablo 3. Resmi okullarda cinsiyet açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 3. Independent samples t test scores at state schools in terms of gender)

	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Erkek	98	27.05	4.98	-.67	.50
	Kız	89	27.56	5.36		
Kaygılanma	Erkek	98	31.52	8.48	2.57	.01
	Kız	89	28.37	8.21		
Beklenti	Erkek	98	38.70	6.35	-1.58	.11
	Kız	89	40.10	5.63		
Açıklık	Erkek	98	46.31	7.62	-2.74	.01
	Kız	89	49.20	6.66		

Sd = 185

Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları cinsiyetleri açısından incelendiğinde yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi kaygılanma ve öğrenmeye açıklık boyutlarında anlamlı farkların olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Buna göre kaygılanma boyutunda erkekler kızlardan daha fazla kaygılanmaktadır, öğrenmeye açıklık boyutunda ise kızlar erkeklerden daha fazla öğrenmeye açık oldukları görülmüştür (Kaygılanma; $\bar{X}_{\text{erkek}} = 31.52$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 28.37$; $t = 2.57$; $p < 0,05$; Açıklık; $\bar{X}_{\text{erkek}} = 46.31$; $\bar{X}_{\text{kız}} = 49.20$; $t = -2.74$; $p < 0.05$).

4.2. İkinci alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar (Findings and interpretations related to the second sub-problem)

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında ebeveynlerin eğitim durumları açısından anlamlı fark var mıdır?" probleminin yanıtlanması için tek yönlü varyans analizi (Anova) testinin uygulanması sonucu tablo-4 elde edilmiştir.

Tablo 4. Babanın eğitim düzeyine göre tutum puanlarının betimsel sonuçları

(Table 4. Descriptive attitude scores according to fathers' educational level)

		N	\bar{X}	SS		N	\bar{X}	SS	
Öğrenmenin Doğası	Okur-Yazar	19	26.26	5.22	Beklenti	Okur-Yazar	19	37.53	7.27
	İlköğretim	82	27.01	4.42		İlköğretim	82	38.96	5.59
	Lise	102	27.41	5.13		Lise	102	39.86	6.20
	Üniversite	111	28.09	5.49		Üniversite	111	40.01	5.04
	Toplam	314	27.48	5.09		Toplam	314	39.54	5.74
Kaygılanma	Okur-Yazar	19	30.00	9.12	Açıklık	Okur-Yazar	19	45.11	9.14
	İlköğretim	82	31.52	8.44		İlköğretim	82	46.56	6.91
	Lise	102	29.79	8.48		Lise	102	49.03	6.53
	Üniversite	111	28.76	8.43		Üniversite	111	48.27	6.76
	Toplam	314	29.89	8.52		Toplam	314	47.88	6.95

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri açısından öğrenmeye ilişkin tutum puan ortalamaları arasında farklar vardır. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 5'te görüldüğü gibi sadece öğrenmeye açıklık boyutundaki farklar anlamlı çıkmıştır. Söz konusu bu farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Lsd testinin sonucuna göre bu farklar Babası Okur -yazar olan ile Lise mezunu olanlar ve ilköğretim mezunu

ile lise mezunu olanlar arasında olduğu belirlenmiştir. Buna göre lise mezunu olanların çocukları ($\bar{X}_{\text{lise}} = 49.03$), ilköğretim ($\bar{X} = 46.56$) ve okur-yazar ($\bar{X} = 45.11$) olanların çocuklarına kıyasla öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır. Bir başka ifade ile babanın eğitim düzeyi arttıkça çocuklarının öğrenmeye açık olma durumları da olumlu etkilenmektedir.

Tablo 5. Babanın eğitim düzeyine göre one way anova testi sonuçları
Table 5. One way anova test scores according to fathers' educational level

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenmenin Doğası	Gruplar Arası	87.867	3	29.289	1.130	.33
	Gruplar İçi	8036.477	310	25.924		
	Toplam	8124.344	313			
Kaygılanma	Gruplar Arası	362.758	3	120.919	1.678	.17
	Gruplar İçi	22345.560	310	72.082		
	Toplam	22708.318	313			
Beklenti	Gruplar Arası	139.345	3	46.448	1.417	.23
	Gruplar İçi	10158.697	310	32.770		
	Toplam	10298.041	313			
Açıklık	Gruplar Arası	440.613	3	146.871	3.098	.02
	Gruplar İçi	14696.788	310	47.409		
	Toplam	15137.401	313			

Okul türleri açısından babanın eğitim düzeyi açısından öğrenmeye ilişkin tutumları incelendiğinde, tek yönlü varyans analizi testinin sonuçlarına göre anlamlı farklar görülmemiştir. Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin babalarının eğitim durumları açısından betimsel sonuçlar tablo - 6'da özetlenmiştir.

Tablo 6. Resmi okullarda babaların eğitim düzeyine göre tutum puanlarının betimsel sonuçları
(Table 6. Descriptive attitude scores according to fathers' educational level at state schools)

		N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Okur-Yazar	16	26.25	5.50
	İlköğretim	72	26.91	4.44
	Lise	65	27.23	5.62
	Üniversite	34	28.70	5.43
	Toplam	187	27.29	5.16
Kaygılanma	Okur-Yazar	16	31.25	8.55
	İlköğretim	72	31.62	8.51
	Lise	65	29.61	8.51
	Üniversite	34	26.82	7.68
	Toplam	187	30.02	8.48
Beklenti	Okur-Yazar	16	37.25	7.82
	İlköğretim	72	39.02	5.51
	Lise	65	40.04	6.13
	Üniversite	34	39.79	6.03
	Toplam	187	39.36	6.04
Açıklık	Okur-Yazar	16	44.00	9.25
	İlköğretim	72	46.70	6.92
	Lise	65	49.38	6.48
	Üniversite	34	48.26	7.93
	Toplam	187	47.68	7.31

Tablo 6'ya bakıldığında resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri açısından öğrenmeye ilişkin tutumların puan ortalamaları arasında farklar gözlenmektedir. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizinin sonuçları tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Resmi okullarında babaların eğitim düzeyi açısından tek yönlü varyans analizi sonuçları

(Table 7. One way variance analyse scores according to fathers' educational level at private schools)

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenmenin Doğası	Gruplar Arası	95.726	3	31.909	1.202	.31
	Gruplar İçi	485.097	183	26.552		
	Toplam	4954.824	186			
Kaygılanma	Gruplar Arası	567.714	3	189.238	2.700	.04
	Gruplar İçi	12828.201	183	70.099		
	Toplam	13395.914	186			
Beklenti	Gruplar Arası	116.175	3	38.725	1.059	.36
	Gruplar İçi	6691.365	183	36.565		
	Toplam	6807.540	186			
Açıklık	Gruplar Arası	485.133	3	161.711	3.129	.02
	Gruplar İçi	9456.877	183	51.677		
	Toplam	9942.011	186			

Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında babaların eğitim düzeyleri açısından farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizinin sonuçlarına göre öğrenmeye ilişkin kaygılar ($F_{\text{kaygı}}=2.7$, $p<0.05$) ve öğrenmeye açıklık ($F_{\text{açıklık}}=3.129$, $p<0.05$) boyutlarında gözlenen farklar Bonferroni testine göre anlamlı çıkmıştır. Bonferroni testine göre babası ilköğretim mezunu olan öğrencilerin öğrenmeye ilişkin kaygıları, babası üniversite mezunu olanlara kıyasla daha yüksektir. Babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrenmeye ilişkin kaygılar azalmakta, öğrenmeye açıklık ise artmaktadır.

Annenin eğitim düzeyi açısından öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumların incelendiğinde tablo-8'de yer alan sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 8. Annenin eğitim düzeyine göre tutum puanlarının betimsel sonuçları

(Table 8. Descriptive attitude scores according to mothers' educational level)

		N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Okur-Yazar	38	27.15	4.33
	İlköğretim	139	27.33	4.98
	Lise	52	27.28	4.41
	Üniversite	85	27.97	5.94
	Toplam	314	27.47	5.09
Kaygılanma	Okur-Yazar	38	31.81	8.41
	İlköğretim	139	30.42	8.60
	Lise	52	30.42	8.77
	Üniversite	85	27.83	8.00
	Toplam	314	29.89	8.51
Beklenti	Okur-Yazar	38	38.50	4.85
	İlköğretim	139	39.52	5.88
	Lise	52	39.25	7.15
	Üniversite	85	40.20	4.83
	Toplam	314	39.53	5.73
Açıklık	Okur-Yazar	38	45.44	7.39
	İlköğretim	139	47.62	6.98
	Lise	52	47.80	7.27
	Üniversite	85	49.42	6.21
	Toplam	314	47.87	6.95

Tablo 8'de, öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri açısından öğrenmeye ilişkin puan ortalamaları arasında farklar gözlenmektedir. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testinin sonuçları tablo 9'da özetlenmiştir. Söz konusu tabloda görüldüğü gibi sadece açıklık boyutundaki farklar anlamlı çıkmıştır. Levene testinin sonucunda; yapılan Lsd testine göre sadece annesi okur- yazar olan öğrencilerle annesi üniversite mezunu olan öğrenciler arasında anlamlı farklar çıkmıştır. Üniversite mezunu olan annelerin çocukları okur-yazar olan annelerin çocuklarına kıyasla öğrenmeye daha açık olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 9. Annenin eğitim düzeyine göre anova testi sonuçları
(Table 9. Anova test scores according to mothers' educational level)

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenmenin Doğası	Gruplar Arası	29.888	3	9.963	.382	.76
	Gruplar İçi	8094.456	310	26.111		
	Toplam	8124.344	313			
Kaygılanma	Gruplar Arası	554.265	3	184.755	2.585	.05
	Gruplar İçi	22154.054	310	71.465		
	Toplam	22708.318	313			
Beklenti	Gruplar Arası	82.530	3	27.510	.835	.47
	Gruplar İçi	10215.512	310	32.953		
	Toplam	10298.041	313			
Açıklık	Gruplar Arası	436.630	3	145.543	3.069	.02
	Gruplar İçi	14700.771	310	47.422		
	Toplam	15137.401	313			

Okul türleri açısından annelerinin eğitim düzeylerine göre öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları incelendiğinde, özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin tutum puan ortalamaları arasında gözlenen farkların anlamlı olmadığı ($p>0.05$) Anova testi ile belirlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. Özel okullarda anne eğitim düzeyi açısından Anova testi sonuçları
(Table 10. Anova test scores according to mothers' educational level at private schools)

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenmenin Doğası	Gruplar Arası	8.076	3	2.692	.105	.95
	Gruplar İçi	3145.861	123	25.576		
	Toplam	3153.937	126			
Kaygılanma	Gruplar Arası	402.013	3	134.004	1.851	.14
	Gruplar İçi	8902.617	123	72.379		
	Toplam	9304.630	126			
Beklenti	Gruplar Arası	73.013	3	24.338	.879	.45
	Gruplar İçi	3404.247	123	27.677		
	Toplam	3477.260	126			
Açıklık	Gruplar Arası	291.492	3	97.164	2.445	.06
	Gruplar İçi	4887.358	123	39.735		
	Toplam	5178.850	126			

Resmi okullarda, annelerin eğitim düzeyleri açısından öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları incelendiğinde tablo 11'de görülen betimsel sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 11. Resmi okullarda anne eğitim düzeyine göre tutum puanlarının betimsel sonuçları
(Table 11. Descriptive attitude scores according to mothers' educational at state schools)

		N	\bar{X}	SS	Lsd
Öğrenmenin Doğası	Okur - Yazar	32	27.12	4.53	
	İlköğretim	117	27.16	5.11	
	Lise	21	26.47	5.41	
	Üniversite	17	29.52	6.06	
	Toplam	187	27.29	5.16	
Kaygılanma	Okur - Yazar	32	30.87	8.09	Okur-yazar-üniversite;
	İlköğretim	117	30.61	8.55	İlköğretim -Üniversite;
	Lise	21	30.04	9.20	Lise - Üniversite
	Üniversite	17	24.29	5.92	
	Toplam	187	30.02	8.48	
Beklenti	Okur - Yazar	32	38.87	5.04	
	İlköğretim	117	39.46	5.94	
	Lise	21	38.66	8.00	
	Üniversite	17	40.52	6.13	
	Toplam	187	39.36	6.04	
Açıklık	Okur - Yazar	32	45.96	7.31	
	İlköğretim	117	47.80	7.14	
	Lise	21	47.28	7.41	
	Üniversite	17	50.64	7.98	
	Toplam	187	47.68	7.31	

Tablo 11'de resmi okullardaki öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri açısından öğrenmeye ilişkin tutum puanlarının ortalamaları arasında farklar gözlenmektedir. Bu farkların anlamlılığını belirlemek için yapılan Anova testinin sonuçları tablo-12'te verilmiştir.

Tablo 12. Resmi okullarda anne eğitim düzeyi açısından Anova testi sonuçları
(Table 12. Anova test scores according to mothers' educational level at state schools)

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Öğrenmenin Doğası	Gruplar Arası	101.936	3	33.979	1.281	.28
	Gruplar İçi	4852.888	183	26.519		
	Toplam	4954.824	186			
Kaygılanma	Gruplar Arası	622.240	3	207.413	2.971	.03
	Gruplar İçi	12773.674	183	69.801		
	Toplam	13395.914	186			
Beklenti	Gruplar Arası	42.061	3	14.020	.379	.76
	Gruplar İçi	6765.479	183	36.970		
	Toplam	6807.540	186			
Açıklık	Gruplar Arası	248.395	3	82.798	1.563	.20
	Gruplar İçi	9693.615	183	52.971		
	Toplam	9942.011	186			

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında sadece kaygılanma ($F_{\text{kaygılanma}} = 2.971$, $p < 0.05$) boyutunda

gözlenen farklar anlamlı çıkmıştır. Bu farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Lsd testi uygulanmıştır. Resmi okullarda, okur-yazar olan, ilköğretim mezunu olan ve lise mezunu olan annelerin çocuklarına kıyasla annesi üniversite mezunu olan öğrenciler anlamlı düzeyde öğrenmeden daha az kaygı duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlgili Bulgular ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Third Sub-Problem)

Araştırmamanın üçüncü alt problemi olan "İlköğretim birinci kademede öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında kendilerine ait bir çalışma odasının olması açısından anlamlı fark var mıdır? sorusunun cevaplandırılması için bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır. İlgili testin sonuçları tablo 13'te verilmiştir.

İlköğretim birinci kademede öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları, çalışma odası olup olmaması açısından incelendiğinde puan ortalamaları arasında farklar görülmektedir.

Tablo 13. Çalışma odasına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları
Table 13. Independent samples t test scores in terms of having a study

	Kendinize ait bir çalışma odanız var mı ?	N	\bar{X}	SS	t	P
Öğrenmenin Doğası	Yok	105	26.99	4.97	-	.23
	Var	209	27.72	5.14	1.20	
Kaygılanma	Yok	105	31.48	8.74	2.36	.02
	Var	209	29.09	8.30		
Beklenti	Yok	105	38.81	6.05	-1.57	.11
	Var	209	39.89	5.54		
Açıklık	Yok	105	46.60	7.52	-2.30	.02
	Var	209	48.51	6.57		

Sd= 312

Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucuna göre kaygılanma ve açıklık boyutlarında anlamlı farklar olduğu belirlenmiştir (Kaygılanma; $\bar{X}_{yok}=31.58$; $\bar{X}_{var}=29.09$; $t= 2,36$; $p<0.05$; Açıklık; $\bar{X}_{yok}=46.60$; $\bar{X}_{var}=48.51$; $t=-2.30$; $p<0.05$). Buna göre, çalışma odası olmayan öğrenciler, olanlara kıyasla bir konuyu öğrenirken daha fazla kaygı duymaktadırlar. Ayrıca çalışma odası olanlar çalışma odasına sahip olmadıklarını ifade eden öğrencilere göre öğrenmeye daha fazla açıktırlar.

Elde edilen bu sonuçların daha anlamlı bir şekilde yorumlanabilmesi için özel ve resmi okullar arasında incelenmesinde yarar vardır. Özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin çalışma odasına sahip olup olmamaları arasında anlamlı farkların olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Özel okul öğrencilerinin çalışma odalarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 14. Independent samples t test scores in terms of having a study for students at private schools)

	Kendinize ait bir çalışma odanız var mı ?	N	\bar{X}	SS	t	P
Öğrenmenin Doğası	Yok	24	27.00	4.28	-.81	.41
	Var	103	27.92	5.15		
Kaygılanma	Yok	24	27.37	8.99	1.47	.14
	Var	103	30.24	8.44		
Beklenti	Yok	24	38.87	6.44	-.94	.34
	Var	103	40.00	4.94		
Açıklık	Yok	24	47.66	7.59	-.41	.67
	Var	103	48.27	6.14		

Sd= 125

Özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları, kendilerine ait bir çalışma odası olup olmaması açısından bağımsız gruplar t testi ile incelenmiştir ve testin sonuçlarına göre anlamlı farklar görülmemiştir ($p>0.05$).

Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin çalışma odasına sahip olup olmaları açısından öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı farkların olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları tablo 15'te verilmiştir. Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları, kendilerine ait bir çalışma odası olup olmaması açısından incelendiğinde aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi kaygılanma ve öğrenmeye açıklık boyutlarında anlamlı farkların olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Resmi okullardaki öğrencilerinin çalışma odalarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 15. Independent samples t test scores in terms of having a study for students at state schools)

	Kendinize ait bir çalışma odanız var mı ?	N	\bar{X}	SS	t	P
Öğrenmenin Doğası	Yok	81	26.98	5.19	-.70	.47
	Var	106	27.52	5.15		
Kaygılanma	Yok	81	32.70	8.34	3.92	.00
	Var	106	27.97	8.04		
Beklenti	Yok	81	38.80	5.97	1.12	.26
	Var	106	39.80	6.10		
Açıklık	Yok	81	46.29	7.52	2.30	.02
	Var	106	48.75	6.98		

Sd = 185

Kaygılanma boyutunda, çalışma odasına sahip olmayan öğrenciler olanlara göre daha fazla kaygılanmaktadırlar (Kaygılanma; $\bar{X}_{yok}=32.70$; $\bar{X}_{var}=27.97$; $t=3.92$; $p<0.05$). Açıklık boyutunda ise çalışma odasına sahip olanlar olmayanlara göre öğrenmeye daha fazla açık olduklarını ifade etmişlerdir (Açıklık; $\bar{X}_{yok}=46.29$; $\bar{X}_{var}=48.75$; $t=-2.30$; $p<0.05$).

4.4. Dördüncü Alt Problemlerle İlgili Bulgular ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Fourth Sub-Problem)

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan "İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında, okul öncesi eğitim alıp almadıkları açısından anlamlı fark var mıdır?" sorusunun cevabı aranırken toplanan verilere bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 16. Anasınıfına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 16. Independent samples t test scores in terms of having attended nursery class)

	Anasınıfına gittiniz mi ?	N	\bar{X}	SS	t	P
Öğrenmenin Doğası	Hayır	95	27.00	5.20	-1.09	.27
	Evet	219	27.68	5.04		
Kaygılanma	Hayır	95	31.04	8.36	1.58	.11
	Evet	219	29.39	8.55		
Beklenti	Hayır	95	38.98	6.55	-1.11	.26
	Evet	219	39.77	5.34		
Açıklık	Hayır	95	46.70	7.69	-1.97	.04
	Evet	219	48.38	6.55		

Sd = 312

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ölçeğin alt boyutlarına ilişkin aldıkları puanlar, okul öncesi eğitimi alıp almama açısından incelendiğinde yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi puan ortalamaları arasında farklar görülmektedir. Uygulanan bağımsız gruplar t testinin sonuçlarına sadece öğrenmeye açıklık boyutunda anlamlı bir farkın olduğunu sonucuna varılmıştır ($\bar{X}_{\text{hayır}}=46.70$; $\bar{X}_{\text{evet}}=48.38$; $t=-1.97$; $p<0.05$). Buna göre öğrencilerden anasınıfına/anaokuluna gitmiş olanlar, gitmemiş olanlara kıyasla öğrenmeye daha fazla açık oldukları görülmektedir.

Ayrıca özel ve resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin anasınıfına gitmiş olmaları ya da gitmemiş olmaları açısından öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı farkların olmadığı yapılan bağımsız gruplar t testi ile belirlenmiştir ($p>0.05$)

4.5. Beşinci Alt Problemlerle İlgili Bulgular ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Fifth Sub-Problem)

Araştırmanın beşinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin okul türü (özel ve resmi okullar) açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarında anlamlı fark var mıdır?" probleminin çözülmesi için bağımsız gruplar t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir (Sadece anlamlı olan ifadeler verilmiştir).

Tablo 17. Okul türü açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 17. Independent samples t test scores in terms of school types)

	Okul Türü	N	\bar{X}	SS	t	p
3- Yeni konular öğrendikçe düşüncelerim farklılaşmaktadır	Özel	127	4.16	1.32	-2.24	.02
	Resmi	187	4.47	1.10		
27- Öğrendikçe yanlış kararlarımın sayısı azalmaktadır	Özel	127	4.43	1.23	1.97	.04
	Resmi	187	4.12	1.40		
30- Yeni şeyler öğrenmek işimle ilgili motivasyonumu artırıyor	Özel	127	4.55	.98	2.42	.01
	Resmi	187	4.23	1.21		

Sd = 312

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ölçeğin alt boyutlarına ilişkin aldıkları puanlar, okul türü (özel ve resmi okullar) açısından incelendiğinde yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi cevapların puan ortalamaları ile okul türü arasında üç tane tutum ifadesinde anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$):

- Ölçeğin üçüncü maddesi olan "Yeni konular öğrendikçe düşüncelerim farklılaşmaktadır" ifadesinde özel okullar ile resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları arasında gözlenen farkların ($\bar{X}_{\text{özel}} = 4.16$, $\bar{X}_{\text{resmi}} = 4.47$) anlamlı olduğu yapılan ($t = -2.24$, $p < 0.05$) bağımsız gruplar t testi ile belirlenmiştir. Bu sonuca göre resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin, özel okullarda öğrenim gören öğrencilere kıyasla, yeni konular öğrendikçe düşüncelerinin farklılaştığına daha fazla inandıklarını ifade etmişlerdir.
- Ölçeğin "Öğrendikçe yanlış kararlarımın sayısı azalmaktadır" ifadesinde de özel okullarda ile resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları arasında gözlenen farkların ($\bar{X}_{\text{özel}} = 4.43$, $\bar{X}_{\text{resmi}} = 4.12$) anlamlı olduğu ($t = -1.97$, $p < 0.05$) bağımsız gruplar t testi ile belirlenmiştir. Buna göre özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrendiklerinin yanlış kararların önlenmesinde etkili olduğuna, resmi okullarda öğrenim gören öğrencilere kıyasla, daha fazla inandıkları sonucuna varılmıştır.
- Ölçeğin "Yeni şeyler öğrenmek işimle ilgili motivasyonumu artırıyor" ifadesinde de özel okullarda okuyan öğrenciler resmi okullarda okuyan öğrencilerden anlamlı düzeyde daha fazla puan aldıkları bağımsız gruplar t testi ile belirlenmiştir ($\bar{X}_{\text{özel}} = 4.55$, $\bar{X}_{\text{resmi}} = 4.23$, $t = 2.42$, $p < 0.05$). Bu sonuca göre de, özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrendiklerinin motivasyonlarını artırdığına, resmi okullarda öğrenim gören öğrencilere kıyasla daha fazla inanmaktadırlar.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSIONS AND SUGGESTIONS)

Bu araştırmada, ilköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında resmi ve özel okullar arasında anlamlı farkların olup olmadığı incelenmiştir. Bu bölümde, araştırmada ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar ışığında yapılan öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar (Conclusions)

Bu araştırmada resmi ve özel ilköğretim birinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları incelendiğinde, elde edilen sonuçlar alt problemler doğrultusunda belirtilmiştir.

- **Cinsiyet açısından; her hangi bir konuyu öğrenirken:**
 - o Erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazla kaygı duymaktadırlar
 - o Oysa kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.
 - o Özel okullarda erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazla kaygı duymaktadırlar.
 - o Resmi okullardaki erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazla kaygı duymakla birlikte kız öğrenciler erkeklerden daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.
- **İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin, ebeveynlerinin eğitim durumları açısından incelendiğinde bir konuyu öğrenirken:**

- o Babası lise mezunu olan öğrenciler babası ilköğretim mezunu ve okur-yazar olan öğrencilere kıyasla öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır. Bir başka ifade ile babanın eğitim düzeyi arttıkça çocuklarının öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.
- o Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin babaların eğitim düzeyleri arttıkça öğrenmeye ilişkin kaygıları azalmakta, öğrenmeye açık olma durumları ise artmaktadır.
- o Üniversite mezunu olan annelerin çocukları, okur-yazar olan annelerin çocuklarına kıyasla öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.
- o Özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında, annelerinin eğitim durumları açısından anlamlı farkların olmadığı sonucuna varılmıştır.
- o Resmi okullarda, okur-yazar, ilköğretim mezunu ve lise mezunu olan annelerin çocuklarına kıyasla, üniversite mezunu olan annelerin çocukları herhangi bir konuyu öğrenirken daha az kaygı duymaktadır.

Bu sonuçlardan en önemlisi annenin ve babanın eğitim düzeyi arttıkça çocuklarının öğrenmeye ilişkin kaygıları azalırken öğrenmeye açık olma durumları artmaktadır.

- **Kendilerine ait bir çalışma odasının olup olmaması açısından:**
 - o Çalışma odası olmayan öğrencilerin öğrenmeye ilişkin kaygıları, çalışma odası olan öğrencilere kıyasla daha yüksektir.
 - o Çalışma odası olan öğrenciler ise çalışma odası olmayan öğrencilere kıyasla öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.
 - o Özel okullarda öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında çalışma odasına sahip olup olmamaları açısından anlamlı farklar bulunmamıştır.
 - o Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerden çalışma odasına sahip olmayanlar, çalışma odası olanlara kıyasla herhangi bir konuyu öğrenirken daha fazla kaygı duydukları sonucuna varılmıştır.
 - o Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerden çalışma odasına sahip olanlar öğrenmeye daha açıktırlar.

Kısacası, öğrencilerin çalışma odasına sahip olmaları öğrencilerin öğrenmeye ilişkin kaygılarını azaltırken öğrenmeye açık olma durumlarını arttırmaktadır.

- **Okul öncesi eğitim alıp almadıkları açısından:**
 - o Anasınıfına ya da anaokuluna gitmiş olan öğrenciler, anasınıfına ya da anaokuluna gitmemiş olan öğrencilere kıyasla öğrenmeye daha açıktırlar.
- **Okul türü açısından:**
 - o Araştırmada öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğine verdikleri yanıtlarla resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin özel okullarda öğrenim gören öğrencilere kıyasla, yeni konular öğrendikçe düşüncelerinin farklılaştığı konusuna daha fazla katıldıkları buna karşın öğrendikçe yanlış kararların sayısının azaldığı ve motivasyonlarının arttığı konularında özel okul öğrencileri daha fazla katıldıkları sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler (Suggestions)

Araştırmada "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği"nin uygulanmasıyla elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha fazla kaygı duymaktadır. Ülkemizde ailelerin erkek çocuklardan beklentilerinin daha fazla olması ilköğretim kademesinden itibaren çocukların bu baskıyı hissetmelerine neden olmaktadır. Bu nedenle ebeveynlerin geleneksel bakış açılarından vazgeçerek çocuklarını reel açıdan değerlendirmeleri ve beklentilerinin öğrenmeye ilişkin tutumlarını olumsuz olarak etkilememesi gerekmektedir.
- Resmi okullarda öğrenim gören öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeylerinden daha yüksektir. Okulun atmosferi ve öğretmenin sınıf içi tutumunun öğrencinin kendisini zihinsel ve duygusal açıdan rahat hissetmesinde önemli bir olgu olduğu varsayımından hareketle bu konuya azami dikkat gösterilmelidir.
- Öğrencilerin kaygı düzeyi ile ebeveynlerinin eğitim düzeyi arasında doğrudan bir bağ söz konusudur. Öğretmenlerin ve rehber öğretmenlerin bu durumun farkında ve bilincinde olarak bu düzeydeki öğrencilerin aileden gelen bu dezavantajlarını dikkate alarak yardımcı olmaları gerekmektedir.
- Ayrıca ebeveynlerin eğitim durumları ile öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişki dikkate alındığında milli eğitim bakanlığı, hem çalışan hem de çalışmayan ebeveynlerin eğitim düzeylerini artırmalarını teşvik etmelidir (Açık lise, açıköğretim fakültesi, lisans tamamlama, uzaktan eğitim gibi.)
- Okulun fiziksel koşulları ne kadar önemli ise öğrencilerin yaşadıkları evin fiziksel koşulları da o kadar önemlidir. Çocukların kendilerine ait bir çalışma odalarının olması öğrenmeye ilişkin tutumları ve onların başarılarında bir etken olduğu gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Okul öncesi eğitimin öğrencilerin gelecekteki öğrenim yaşantılarında bu düzey eğitim görmeyen öğrencilere oranla her açıdan avantaj sağladığı bir gerçektir. Ülkemizde son yıllarda okul öncesi eğitime verilen önem de bu gerçeği teyit etmektedir. Okul öncesi dönem çocukların yaşamında öğrenmeye ilişkin tutum ve okul ile ilgili kaygıların azalmasında önemli bir faktördür. Okul öncesi eğitim ile ilgili okullaşma oranının hızla yukarı gelmesi için daha fazla katkı sağlanmalıdır.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesinde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi, Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yapılandırılmış versiyonudur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Afchain, Babin, Bechet ve Diğerleri (1984). Larousse classique, Apprendre (Öğrenme) maddesi, Librairie Larousse, Paris.
2. Bay, E., Tuğluk, M.N., (2004). "Resmi ve Özel İlköğretim Okulları Öğrenci Başarılarının Karşılaştırılması". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C: 4, S: 2.
3. Braten I. and Stromso H.I., (2006). Epistemological Beliefs, Interest, and Gender as Predictors of Internet Based Learning Activities. Computer in Human Behavior, 22, 1027-1042.
4. Duarte, A.M., (2007). Conceptions of Learning and Approaches to Learning in Portuguese Students. High Educ 54: 781-794.

5. Duruhan, K. ve Demir S., (2005). "Resmi ve Özel İlköğretim Okullarındaki Eğitimci Kol Çalışmalarının Amaçlarına Ulaşma Düzeyine İlişkin Öğrenci Görüşleri (Kayseri İli Örneklemi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:19, Kayseri, (175-185).
6. Kara, A., (2004). "Duyuşsal Boyut Ağırlıklı bir Programın Öğrencilerin Duyuşsal Gelişimine ve Akademik Başarısına Etkisi (Adiyaman İli Örneği)". Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış doktora tezi, Elazığ.
7. Kara, A., (2010). "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi". Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C. 9, S. 32, (49-62).
8. Özden, M., (2009). An Investigation of Some Factors Affecting Attitudes Towards Chemistry in University Education. Essays in Education, Special Edition, 90 - 99.
9. Öncül, R., (2000). Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3410, Milli Eğitim Basımevi. Ankara.
10. Washburne, J.N., (2006). "The Definition of Learning", Journal of Educational Psychology. Volume 27, Issue 8, 603 - 611.